

ZMIANY SKŁADU GATUNKOWEGO RUNI ŁĄKOWEJ POD WPŁYWEM ZASTOSOWANIA KRZEWOTOXU I CHWASTOXU

J. WIŚNIEWSKA

IMUZ

W latach 1962 i 1963 na obiekcie Mościska k/Czerska (pow. Chojnice) zostały przeprowadzone obserwacje nad zmianami w składzie gatunkowym runi łąk torfowych, silnie zachwaszczonych, zachodzącymi pod wpływem oprysków chwastobójczych Krzewotoxem i Chwastoxem. Krzewotox zastosowano na parceli silnie opanowanej przez barszcz zwyczajny (*Heracleum sphondylium* L.), zaś Chwastox na parceli z bardzo dużym udziałem w runi ostrożenia warzywnego (*Cirsium oleraceum* L. (Scop.)).

Obserwacje charakteryzują typowe przemiany w runi łąkowej, wywo-

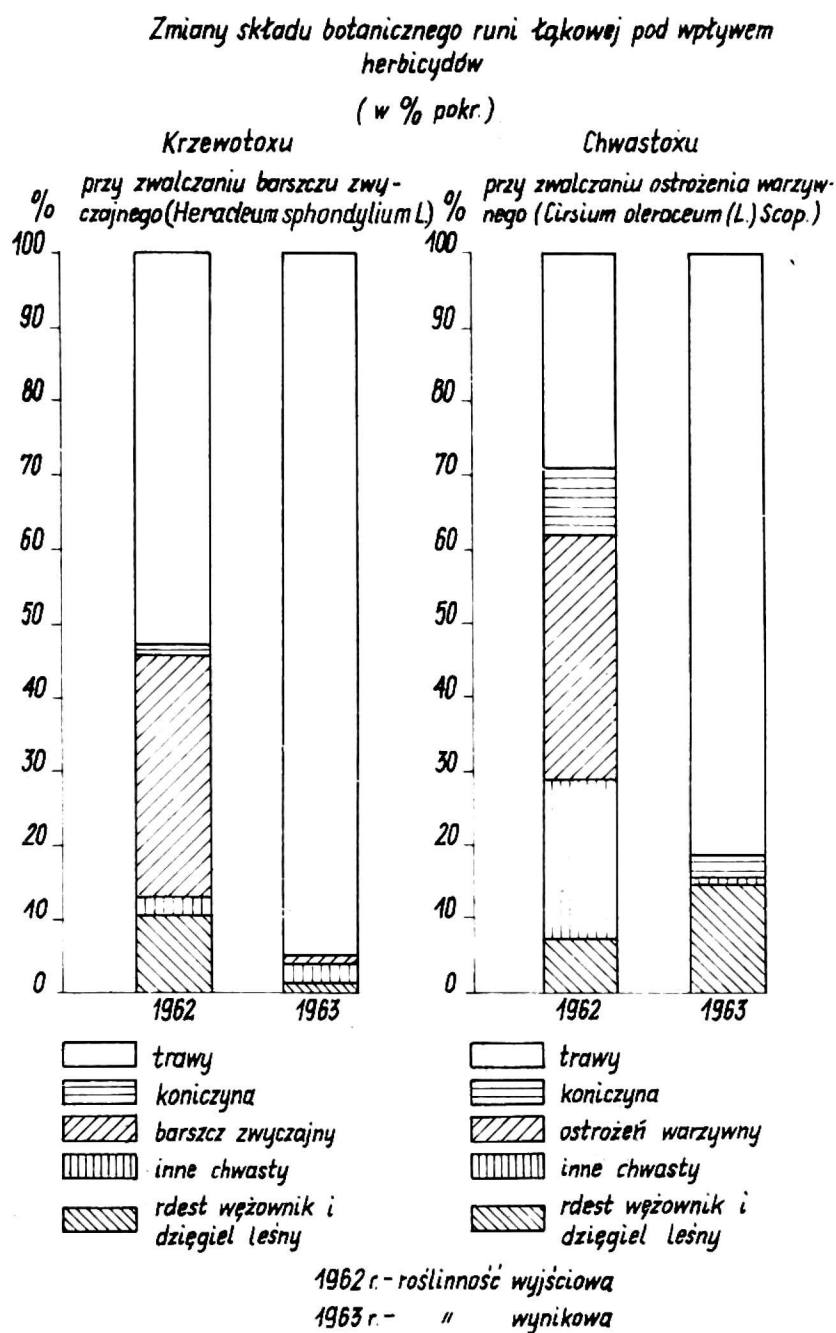
Zmiany w składzie botanicznym runi łąkowej pod wpływem herbicydów:
Krzewotoxu (60^{0/0}) i Chwastoxu (80^{0/0}) (w ^{0/0} ^{0/0} pokr.)

Gatunek, rodzaj, rodzina lub grupa	Krzewotox		Chwastox	
	1962	1963	1962	1963
	22. V roślinność wyjściowa	22. V roślinność wynikowa	22. V roślinność wyjściowa	22. V roślinność wynikowa
Trawy	53,6	95,0	29,6	81,3
Koniczyna	0,7	—	8,3	3,0
Barszcz zwyczajny	32,6	1,0	—	—
Ostrożeń warzywny	—	—	33,0	—
Inne chwasty	13,1	4,0	29,1	15,7
w tym:				
rdest wężownik	7,6	1,3	3,7	8,0
dzięgiel leśny	2,7	—	3,7	6,7
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0

Uwaga: opryski zarówno Krzewotoxem jak i Chwastoxem zostały wykonane w dniach:
24. V. i 27. VII. 1962 r.

łane zastosowaniem preparatów z grupy substancji wzrostowych o dość znacznej fitotoksyczności.

Badania zmian zachodzących w runi prowadzono przy pomocy przyrządu Levy'ego, sposobem uproszczonym przez Dzieżyca. Dane obrazujące skład gatunkowy runi w procentach pokrycia powierzchni łąki, przedstawia powyższa tabela.

Rys. 1.

W zbiorowisku roślinnym, posiadającym wybitną skłonność do silnego zachwaszczania się, w szczególności jednym gatunkiem zagłuszającym wartościową roślinność (jak na obiekcie Mościska — barszcz zwyczajny i ostrożeń warzywny), dochodzi po zlikwidowaniu tego chwastu do następujących zmian:

- 1) zwiększa się udział traw o większej wartości pokarmowej,
- 2) zmniejsza się udział innych roślin zielnych,
- 3) ulega ograniczeniu, lub nawet likwidacji udział koniczyny w runi.

Należy zaznaczyć, że w warunkach Mościsk, na parceli opanowanej przez barszcz zwyczajny koniczyna występowała w ilościach śladowych, a więc nie odgrywała większej roli. Ponadto była to wyłącznie drobna koniczyna biała, występująca samorzutnie w zbiorowisku, zatem po likwidacji chwastu zagłuszającego, kiedy poprawią się warunki dla roślin najniższego piętra, istnieje możliwość ponownego jej pojawienia się w zbiorowisku łąkowym.

W przypadku zastosowania Chwastoxu, koniczyny uległy jedynie zahamowaniu w rozwoju, a powstanie korzystniejszych warunków, po zniknięciu ze zbiorowiska ostrożeńa warzywnego, pozwoliło na lepszy rozwój koniczyn w latach następnych. Na tej samej parceli, po całkowitym zniszczeniu przez Chwastox ostrożeńa warzywnego, zwiększyły nieco swój udział rdest wężownik (*Polygonum bistorta* L.) i dzięgiel leśny (*Angelica silvestris* L.), jako gatunki charakterystyczne dla danego siedliska, a odporne na użyty preparat.

To niekorzystne zjawisko wymaga dalszych obserwacji. Pokreślić jednak trzeba, że oba te gatunki nie wykazują tendencji do szybkiego opanowywania powierzchni łąki.

Przeprowadzone obserwacje, w powiązaniu z innymi badaniami ścisłymi na tym samym obiekcie, dają podstawę do stwierdzenia, że w roku następnym po zabiegu odchwaszczającym występuje niewielkie tylko zmniejszenie ogólnego plonu, dzięki znacznej kompensacji przez trawy ubytku masy chwastów.

Utrwalenie się korzystnych przemian w wyniku zwalczania chwastów zagłuszających jest możliwe jedynie przy właściwie kształtujących się warunkach siedliska pod względem stosunków wodnych i siły nawozowej. Wymaganiom takim odpowiada siedlisko Mościsk.

Obserwacje nad działaniem Krzewotoxu i Chwastoxu będą kontynuowane w dalszym ciągu.